

Kommunale retningslinjer for tilskudd i landbruket 2024-2027

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
1 Bakgrunn	3
2 Landbruket i Rana	4
2.1 Jordbruk.....	4
2.1.1 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)	9
2.1.2 Tilskudd til tiltak i beiteområder.....	10
2.2 Skogbruk.....	11
2.2.1 Tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket	12

1 Bakgrunn

Nasjonalt miljøprogram 2023-2026, nasjonale miljømål og virkemidler for miljø- og klimaarbeidet i jordbruket er vedtatt. Regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland 2023-2026 er vedtatt med utgangspunkt i nasjonalt miljøprogram.

Som følge av at Miljøprogram for landbruket i Nordland er revidert, er det satt krav om at kommunen må følge etter med lokale retningslinjer for forvaltning av tilskudd i landbruket innen ett år etter Statsforvalteren.

Regionalt skog- og klimaprogram for Nordland 2019-2022 er ikke revidert. Selv om det ikke er kommet nytt regionalt skog- og klimaprogram er det naturlig å rullere de lokale retningslinjene for tilskudd til skogbruket i samme prosess.

Kommunale retningslinjer for tilskudd til landbruket 2024-2027 er behandlet i Kontaktutvalget for landbruket den 06.11.23 og i Utvalg for miljø, plan og ressurs den 23.11.23.

Regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland 2023-2026

Hovedmål: Tiltakene skal bidra til å redusere klimautslipp og forurensing i jordbruket, og sikre at biologiske, landskapsmessige og kulturhistoriske verdier i jordbrukets kulturlandskap ivaretas. Dette skal skje samtidig med at det legges til rette for økt matproduksjon basert på en bærekraftig utnyttelse av gårdens ressurser.

Regionalt skog- og klimaprogram for Nordland 2019-2022

Hovedmål: Skogressursene i Nordland skal gi grunnlag for høg lokal og regional verdiskaping.

Delmål: Statsforvalteren skal gjennom målrettet virkemiddelbruk bidra til å øke verdiskapingen og videreutvikle eksisterende og ny virksomhet i Nordlandsskogbruket. Statsforvalteren skal bidra til at nasjonale satsinger, som bioenergi, økt trebruk og klimatiltak, fører til økt verdiskaping i Nordland.

Med bakgrunn i skogforholdene og skogbrukets utfordringer i Nordland, samt regjeringens foreslåtte tiltak i Meld.St.6 Verdier i vekst, vil statsforvalteren peke på noen viktige satsningsområder for Nordlandsskogbruket:

- Infrastruktur
 - Det private skogveinett har en lav dekningsgrad. De eksisterende veiene oppfyller ikke dagens krav til moderne og effektiv tømmertransport.
 - Mange flaskehalsar i det offentlige veinettet.
 - Behov for tømmerlommer.
 - Behov for tømmerkaier/terminaler ved strategisk viktige utskipningshavner
- Forvaltning av skogressursene
 - Manglende foryngelse og ungsogpleie.
- Ressurskartlegging og klima
 - Økt aktivitet i Nordlandsskogbruket krever god oversikt over ressursene, for å kunne ta de riktige miljømessige og klimavennlige avgjørelsene.

2 Landbruket i Rana

Rana Kommune strekker seg over ca 4.463 km². Landbrukseiendommene i kommunen dekker ca 1.000.000 dekar. Rana er en av Nordlands største landbrukskommuner med ca 26.000 dekar fulldyrka jord, 6000 dekar innmarksbeite og 440 000 dekar produktivt skogareal. Landbruket er en stor verdiskaper i kommunen i form av mat, skogsvirke, kulturlandskap og rekreasjon.

2.1 Jordbruk

Det er ca 100 gårder i aktiv drift. Det produseres grovfôr på 98 % av jordbruksarealet og nesten alt går til egen husdyrproduksjon. Det produseres kjøtt på storfe, sau og gris. I mars 2023 var det registrert 2500 storfe og 4000 sauer. Det ble levert 5700 slaktegriser til slakteriet i 2022 og det produseres ca 4 millioner liter melk i Rana.

Tabell 1 viser sammenheng mellom miljøtema i Nasjonalt miljøprogram, Regionalt miljøprogram og de miljøtema som de kommunale retningslinjer har.

Tabell 1 viser sammenheng mellom nasjonale, regionale og kommunale tiltaksområder.

Nasjonalt miljøprogram	Regionalt miljøprogram	Kommunale retningslinjer
Kulturlandskap	Kulturlandskap	Kulturlandskap og biologisk mangfold
Biologisk mangfold	Biologisk mangfold	
Kulturminner og kulturmiljøer	Kulturminner og kulturmiljøer	Kulturminner og verneverdige bygninger i landbruket
Tilgjengelighet og friluftslivsverdier	-	-
Jord og jordhelse	Jord og jordhelse	-
Avrenning til vann	Avrenning til vann	Klima og miljø
Utslipp til luft	Utslipp til luft	
Plantevern	-	-
Økologisk landbruk	-	-
-	Miljøavtale og klimarådgivning	-

Kulturlandskap og biologisk mangfold

Kulturlandskap og biologisk mangfold i landbruket har endret seg i takt med utviklingen i landbruket. Utviklingen har ført til at det er gått fra en ekstensiv drift med stort mangfold til en intensiv drift med lite mangfold på de beste åkrene. Større maskiner, stor andel leiejord og areal som ikke holdes i hevd, fører til at arealer som er lett tilgjengelig drives, men den andre gro igjen. Det er færre gårder som har beitedyr og det gir også en større gjengroing.

Gjengroing og endret bruk av landbruksareal kan føre til tap av biologiske, kultur-historiske og estetiske verdier. Det er gjort en rekke økonomiske tiltak for å ivareta kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet med tilskudd fra Miljødirektoratet, Regionalt miljøprogram og fra kommunens andel av tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket.

Regionalt miljøprogram har tilskudd til

- Drift av bratt areal
- Drift av beitelag
- Beiting av verdifulle jordbruksareal på innmark
- Beiting av verdifulle jordbruksareal i utmark
- Slått av verdifulle jordbrukslandskap

Kommunen har anledning til å prioritere egne områder som anses å ha lokal verdi. Rana Kommune kan godkjenne inntil 510 dekar som lokalt verdifulle. Faglagene valgte ut områder når ordningen kom i 2006.

I Rana er det flere regionale viktige slåttemark som drives etter skjøtelsplan utarbeidet av Norsk Institutt for bioøkonomi (NIBIO). De kan søke tilskudd fra Miljødirektoratet til årlig skjøtsel av slåttemark som naturtype. Det er utarbeidet skjøtelsplan for Tverrvassgården, Kvanndalen, Heggli, Kjelen, Håjen i Ørtfjellet, Grønfjellet og Gåstjønnlia. I tillegg har vi Bredek som skjøttes av Statskog.

Kulturlandskapsprisen for Nordland er to ganger tildelt Rana. Tverrvassgården som er vernet i Verneplan for Rana fikk kulturlandskapsprisen i Nordland i 2006. Den ligger lett tilgjengelig i et utfartsområde og mange har glede av å se den. Det er viktig å ha kontinuitet i vedlikeholdet av innmarka på gården, både av hensyn til biologisk mangfold og den opplevelsesverdien som fjellgården har.

De fire gårdene i Gåstjønnlia fikk kulturlandskapsprisen for Nordland i 2013, for et aktivt landbruk og ekstra innsats over mange år for å holde kulturlandskapet i bygda i hevd.

Biologisk mangfold er variasjon og mangfold i naturtyper, arter og genetisk mangfold av planter og dyr i naturen, skapt av lang kontinuitet i ekstensiv drift og lokale naturgitte forhold.

Regionalt miljøprogram har tilskudd til

- Slått av gammel artsrik slåttemark
- Skjøtsel (beiting) av biologiske verdifulle arealer
- Skjøtsel (beiting) av trua naturtyper
- Soner for pollinerende insekter
- Tilrettelegging av hekke- og beiteområder for fugl

I tillegg til det årlige tilskuddet fra Regionalt miljøprogram, har Miljødirektoratet tilskudd til nasjonalt og regionalt viktige slåttemark.

Lokalt kan tilskudd til spesielle miljøtiltak brukes til engangstiltak for å ivareta det biologiske mangfoldet. Det kan for eksempel være tilrettelegging for fugl eller fjerning av fremmede skadelige planter i kulturlandskapet.

Beiting i utmark

Gjengroingen og tap av biologisk mangfold gjelder også i skog og utmark. Det har betydning for beite og for allmennhetens bruk av utmarka til rekreasjon og friluftsliv. I Rana er det mest sau som beiter i utmarka. I 2022 ble det sluppet 8540 sau og lam på utmarksbeite. I tillegg beiter ca 1000 storfe på utmarksbeite, de fleste i nærheten til gården.

Beitenæringen har flere utfordringer som

- Tap av dyr til rovvilt.
- Færre beitebrukere, færre medlemmer i beitelag som kan samarbeide.
- Gjerder forfaller, det blir flere konflikter og beitebruken blir vanskeligere.
- Beitemønster endres på grunn av større foretak og økt konsentrasjon av dyr.
- Enkelte områder har stor ferdsel i utmark, noe som skaper store utfordringer for beitebruken.

Rovdyrproblemene er store i kommunen, men utmarksbeite har så stor verdi at, på tross av rovvilt må det stimuleres til utmarksbeiting.

Kommunen forvalter tilskudd til investeringstiltak i beiteområder. Det er laget egne retningslinjer med søknadsfrist og prioriteringer for bruk av tilskuddet. Se kap. 2.1.2

Kulturminner og bygninger i kulturlandskapet

Kulturminner er alle spor etter menneskelig aktivitet, inkludert steder som det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.

Regionalt miljøprogram har tilskudd til

- Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner
- Skjøtsel av steingjerder
- Skjøtsel av kulturhistoriske områder

Lokalt har vi tilskudd til spesielle miljøtiltak som kan brukes til restaurering av steingjerder og bygninger, som for eksempel utengsla, smier, kvernhus og jordkjeller. Tiltak som gjelder kulturminner, vil være å gjøre disse synlige og hindre at de ødelegges.

Gamle bygninger er en viktig del av kulturarven. De forteller om levekår, dagligliv, håndverk og materialkunnskap. Det er derfor viktig at vedlikehold og utbedring blir utført slik at kunnskaps- og opplevelsesverdiene ikke går tapt. Vedlikeholdet av bygningene skal gjøres som om de var fredet, dvs. mest mulig av det opprinnelige skal brukes, og det skal ikke gjøres modernisering. Bygninger er ofte kostnadskrevenende å bevare og det er brukt en stor andel av SMIL-midlene til bygninger.

Klima og miljø

All landbruksvirksomhet fører med seg en viss fare for påvirkning av klima og miljø. Myndighetene har gitt lover og forskrifter på landbruksområdet som har som formål å hindre forurensing. Bl.a.

- Forskrift om gjødselplaner basert på jordprøver
- Plantevernmidler – autorisasjonskurs og godkjenning av sprøyter
- Forskrift om nydyrking og regler om dyrking av myr og avstand til vassdrag
- Forbud mot egne fyllinger, avfall skal leveres til mottak.
- Innsamling av landbruksplast

I tillegg er det innført flere økonomiske virkemidler som skal stimulere til mer miljøvennlig produksjon. Miljøprogram og regionale miljøtilskudd har virkemidler som tilskudd som skal hindre erosjon og avrenning til vann og utslipp til luft.

Erosjon og avrenning fra jordbruksarealer til vann og vassdrag er et forurensingsproblem. Ved nydyrking og bakkeplanering skal det tas hensyn til erosjonsfaren og avsettes kantsoner mot vassdrag. Det meste av fôret blir presset til rundballer. De bør lagres slik at pressafta kan samles opp og brukes uten at den fører til forurensning. Veldig ofte blir ballene lagret langs veier, grøfter og bekkekanter, hensiktsmessig plassert for brukeren, men kanskje ikke like bra med tanke på avrenning. Informasjon om avrenning og valg av lagringsplass vil være viktig.

Tiltak for å redusere erosjon og avrenning

- Ugjødsla kantsone i eng mot vassdrag
- Fangdam
- Miljøplantinger
- Pløying på våren, godt plantedekke på høsten

Det kan gis SMIL midler til etablering av fangdam og til miljøplantinger. Regionalt miljøprogram har tilskudd til årlig vedlikehold av fangdam og til ugjødsla kantsone i eng. I Rana gis det tilskudd til kantsone mot vassdrag langs Daloselva.

Utslipp til luft ved spredning av husdyrgjødsel

Ved å spre husdyrgjødsel på det tidspunktet som er mest gunstig, får plantene et mest mulig opptak av næringsstoffene og reduserer forurensning av vann og utslipp til luft. Det samme gjelder når en velger et spredeutstyr som legger husdyrgjødsel rett på jorda (nedlegging) eller blandet direkte i jordsmonnet (nedfelling).

Regionalt miljøprogram har tilskudd til

- Spredning av husdyrgjødsel om våren og i vekstsesongen
- Nedlegging av husdyrgjødsel
- Nedfelling av husdyrgjødsel
- Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange

Formålet med tilskuddene under er å stimulere til gjødslingsmetoder som gir redusert utslipp av ammoniakk og lystgass.

Plastinnsamling

I Rana kommune er det årlig innsamling av landbruksplast. Det er Grønt punkt medlem Østbø som står for henting av landbruksplast på gårdene. Transporten blir finansiert av tilskudd fra det kommunale landbruksfondet. I 2023 ble det samlet inn 70 tonn plast.

Drenering av jordbruksjord

Det kan gis tilskudd til drenering. Formålet med ordningen er å øke kvaliteten på tidligere grøftet jordbruksjord ved å gi tilskudd til drenering av dårlig drenert jord med potensial for økt matproduksjon, samt å redusere faren for erosjon og overflateavrenning av næringsstoffer til vassdrag. Grøfting skal bidra til å hindre vannsig fra overforliggende arealer inn på jordbruksarealet.

Kommunen forvalter tilskudd til drenering av jordbruksjord. Søknadene behandles fortløpende etter gjeldende regelverk og standard tilskuddssatser.

2.1.1 Tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL)

Tilskudd til spesielle miljøtilskudd i landbruket (SMIL-midler) fordeles av kommunen etter tildeling av midler fra Statsforvalteren. Målet med tilskuddet er å fremme miljøverdier og redusere forurensning i landbrukets kulturlandskap utover det som kan forventes gjennom vanlig landbruksdrift.

Søknadene behandles etter forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i landbruket og tilhørende rundskriv. I tillegg skal lokale tiltaksstrategier si hvilke tiltak som er prioritert i kommunen. Alle søknadene som omhandler bygninger og kulturminner blir sendt til Nordland Fylkeskommune til uttalelse som kulturminnemyndighet. Det legges vekt på deres uttalelse i behandlingen av søknaden.

Søknadsfrist: 31. mars

Hvis det finnes gjenstående tilskudd, blir det satt en frist på høsten.

Saken behandles i MPR-utvalget.

Ved behandling av søknader om tilskudd til spesielle miljøtiltak i denne perioden skal disse tiltakene prioriteres i følgende rekkefølge:

- Tiltak som bidrar til å redusere forurensning av Daloselva.
- Tiltak som bidrar til å redusere forurensning av andre vassdrag.

Kulturlandskapstiltak som har lik prioritering.

- Tiltak som bidrar til beitebruk nær innmark.
- Tiltak som ivaretar kulturminner (skjøtsel, synliggjøring)
- Tiltak som ivaretar biologisk mangfold
- Tiltak som ivaretar verneverdige bygninger
- Tilrettelegging for ferdsel

Det gis ikke tilskudd til

- Etablering av nye innmarksbeiter
- Rivning av bygninger
- Maskiner og annet teknisk utstyr

2.1.2 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr og fremme fellestiltak i beiteområdene. Forvaltningen av tilskuddsordningen er overført fra fylkesmannen til kommunene fra 01.01.2020. Regelverket for tilskuddet bestemmes gjennom:

- Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder
- Forvaltning av forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder, rundskriv 2019-45 fra Landbruksdirektoratet

Kommunen fastsetter søknadsfrist og lokale retningslinjer for disponering av tildelte midler innenfor rammen av forskrift og tilhørende rundskriv.

Søknadsfrist 1. februar.

Lokale prioriteringer og retningslinjer for Rana

Prioriterte investeringstiltak:

- Sperregjerder og sanke- og skilleanlegg.
- Tilskudd til investeringer i teknologi som fremmer bruk av utmark til beite, eks radiobjeller.

Prioriterte planleggings- og tilretteleggingstiltak

- Ny organisering av beitelag og etablering av beitelag i nye beiteområder der det kan ligge til rette for organisert beitebruk.
- Revidering av kommunal beitebruksplan

Generelle prioriteringer:

- Søknader om fellestiltak i beiteområder som kommer mange medlemmer og dyr til gode
- Tiltak som bedrer sikkerheten for dyr på utmarksbeite
- Faste installasjoner foran annet utstyr

Andre retningslinjer for disponering av tildelte midler:

- Det settes en grense på timespris i kostnadsoverslaget for eget arbeid kr 250,-
- Hvis søknadsomfanget blir større enn rammen for tilskudd kan søknader om tilskudd avslås med henvisning til knapphet på midler.

2.2 Skogbruk

Rana er en av de største skogkommunene i Nord-Norge med et skogareal på 1 030 000 dekar av dette er ca 440 000 dekar produktivt skogareal. Det totale avvirkningsnivået ligger på ca 25 000 m³/år, bestående i hovedsak av gran. Ressursoversikten 2022 viser en høy andel hogstmoden skog som burde vært avvirket og som bør avvirket i nærmeste fremtid.

Rana har mye bratt og vanskelig terreng, med kjøresvak mark av god bonitet. Skogteigene er stort sett små og uttak av skog vanskelig gjøres uten et rasjonelt skogsveinett. Skogsveinettet i Rana er dårlig utbygd, mye gjenstår for å øke dekningsgraden. Det er i tillegg et stort behov for å oppruste eksisterende veier for at de skal oppfylle dagens krav til moderne og effektiv tømmertransport. Det offentlige veinettet har i tillegg flaskehals som bør utbedres.

De årlige kontrollene viser at det plantes mindre enn anbefalt etter hogst. Hogstene må følges bedre opp slik at det etableres en tilfredsstillende foryngelse som sikrer god produksjon og valgmuligheter i fremtiden.

En lav andel av ungsbogen i Rana stelles, manglende ungsbogpleie hemmer høydeteilveksten til hovedtreslaget som igjen reduserer skogproduksjonen og CO² opptaket på arealet. Ungskogpleieaktiviteten bør intensiveres i perioden fremover.

Ved å øke investeringene på infrastruktur, foryngelse og ungsbogpleie vil dette bidra til å øke skogkvaliteten og lønnsomheten i Rana skogbruket. Skogbruksnæringen krever langsiktig tenkning og investeringer. De økonomiske betingelsene er gode ved smart bruk av skogfond og tilskudd, men få er kjent med hvilken effekt disse gir. Produksjonspotensialet i skogene våre utnyttes ikke optimalt. NMSK-tilskudd er viktig for å opprettholde og øke aktiviteten i Rana-skogbruket.

2.2.1 Tilskudd til nærings og miljøtiltak i skogbruket

Strategi 1 – Skogskjøtsel

Et langsiktig og bærekraftig skogbruk er avhengig av at tilstrekkelig foryngelse og påfølgende skogkultur gjennomføres etter hogst. På de økonomisk drivverdige skogarealene er det viktig å prioritere treslag som kan gi høy produksjon av kvalitetsvirke. Planmessig skogskjøtsel igjennom hele skogens levetid vil legge grunnlag for en forutsigbar høsting av skogressursene i fremtiden.

Foryngelse

Utfordring

Veilede skogeiere i foryngelsesplikten i forbindelse med et langsiktig og bærekraftig skogbruk. På areal som egner seg for treslagsskifte bør det treslag som utnytter arealets produksjonsevne best prioriteres. Areal som egner seg for naturlig foryngelse bør tilrettelegges med markberedning.

Målsetninger

- Forynge alle hogstareal som ikke omreguleres til annet formål
- Markberede alt areal i hogstklasse 1 hvor det kan etableres ny furuskog ved naturlig foryngelse
- Suppleringsplante ved behov

Vilkår

- Minstekrav til bestandsareal er 2 dekar
- Arealene må være produktive og økonomisk drivbare
- Treslagsvalget skal kunne utnytte arealets produksjonsevne
- Plantetallet bør være innenfor anbefalt intervall i forskrift om bærekraftig skogbruk §8 tilfredsstillende forynging
- Tilskudd til nyplanting kan gis med inntil 45% av totalkostnadene u/mva
- Tilskudd til suppleringsplanting kan gis med inntil 70% av totalkostnaden u/mva

Ungskogpleie

Utfordring

Sikre at ungsbogen på de økonomisk drivverdige arealene oppnår er god bestandsutvikling med god kvalitet.

Målsetninger

- Rydde og avstandsregulere minimum 1500 dekar/år

Vilkår

- Minstekrav til bestandsareal er 2 dekar
- Antall trær skal etter gjennomført ungskogpleie ligge innenfor retningslinjene til landbruksdirektoratet
- Prioritert treslag skal kunne utnytte arealets produksjonsevne
- Tilskudd kan gis med inntil 70% av totalkostnadene u/mva

Tynning

Utfordring

Sikre at barsbogen på de økonomisk drivverdige arealene oppnår en god bestandsutvikling med vekt på kvalitet og store dimensjoner. Tynningen skal føre til at det blir bedre vekst og kvalitet på de trærne som vil gi høyest verdi ved slutthogst

Målsetninger

- Tynne 200 dekar/år

Vilkår

- Minstekrav til bestandsareal er 2 dekar
- Tynning gjennomføres der furu og gran er hovedtreslag
- Tynningen skal gjennomføres i henhold til skogbrukets produksjonstabeller
- Skader på gjenstående skog bør være under 5%
- Tilskudd kan gis med inntil 70% av dokumentert underskudd u/mva

Kvalitetsfremmende tiltak

Utfordringer

Sikre at størst mulig andel av framtidstrærne på de økonomisk drivverdige arealene oppnår en god kvalitetsutvikling

Målsetninger

- Kunstig kvisting på 100 dekar/år

Vilkår

- Minstekravet til bestandsareal er 2 dekar
- Bare fremtidsstammer av gran, furu og bjørk med god kvalitet skal kvistes
- For gran skal det bare kvistes tørrkvist, ikke grønn kvist
- Tilskudd kan bare gis til kunstig kvisting der arealet på forhånd er godkjent av kommunens skogbrukssjef
- Tilskudd kan gis med inntil 30% av totalkostnad u/mva

Skogskjøtsel av skog i kantsoner og i sammenheng med kulturminner

Utfordring

Ved hogst av skog skal det settes igjen kantsoner mot myr, vassdrag og annet, samt at det skal tas hensyn til kulturlandskapet og en rekke andre forhold.

Målsetninger

Det er ikke satt egne mål for denne virksomheten, men forespørsler vurderes fortløpende.

Vilkår

- Minstekravet til areal er 2 dekar
- Dokumentasjon gjennom kartfesting av utført arbeid
- Tilskudd kan gis med inntil 70% av totalkostnadene u/mva

Strategi 2 – Skogsveier

Utfordring

Et langsiktig og bærekraftig skogbruk er avhengig av god atkomst til skogarealene samt rasjonell og effektiv transport av trevirke til forbruker. I den sammenheng er godt utbygde traktorveger, skogsbilveger og det offentlige vegnettet viktig. Trevirke er en vare som konkurrerer direkte på det internasjonale markedet. Atkomst til skogarealene og kostnader til transport av skogsvirke er derfor viktige rammebetingelser for næringen.

I Rana er skogsveidekningen 2,3 meter/hektar produktiv skog, mens Innlandet hadde en skogsveidekning på 12 meter/hektar, Sør-Sverige 26 meter/hektar og Østerrike 41 meter/hektar. Den lave skogsbilveidekningen i Rana gir høyere kostnader til terrengtransport og utfordringer knyttet til dette. Videre gjør den at en større andel av den hogstmodne skogen ikke er drivverdig.

Målsetninger

- Nybygging av skogsveier
- Ombygging av eksisterende skogsveier
- Bygge velteplasser/snuplasser
- Øke veitettheten til 2,5 meter/hektar i løpet av perioden

Vilkår

- Veien må bidra til en god helhetlig løsning som gir grunnlag for utnyttelse av skog- og utmarksressursene.
- Veier som reduserer terrengtransporten prioriteres
- Veien skal være godkjent etter den til enhver tid gjeldende forskrift om planlegging og godkjenning av veier til landbruksformål
- Veien skal bygges i samsvar med gjeldende normaler for landbruksveier med byggebeskrivelse, fastsatt av landbruks- og matdepartementet.
- Det skal foreligge en byggeplan som kommunen har godkjent før anleggsarbeidet igangsettes
- Veien skal vedlikeholdes til den standard som den opprinnelig ble bygd.
- Ansatte innen landbruk- og miljøvernmyndigheter må kunne benytte veien avgiftsfritt i tjenesten.
- Det skal stilles vilkår om hogst eller gjennomføring av andre skogtiltak
- Det er bare skogandelen i en landbruksvei som er tilskudsberettiget.
- Tilskudd kan gis med inntil 40% av totalkostnadene u/mva til traktorveier klasse 7, og 65% til skogsbilveier, velteplasser og snuplasser
- Det gis ikke tilskudd til traktorvei klasse 8.
- Nedre grense for kostnadsoverslag som kan utløse tilskudd er kr 50 000. Det kan likevel gis tilskudd til velteplasser og snuplasser med lavere anleggskostnad.

Strategi 3 – Skogsdrift

Utfordring

Sikre jevn tilgang til skogsvirke til de trebaserte virksomhetene i regionen

Målsetninger

Det er et mål at flere skogeiere/entreprenører skal ha helårs sysselsetting i forbindelse med hogst og framkjøring av skogsvirke slik at uttaket av skogsvirke blir jevnt fordelt gjennom hele året. I den forbindelse kan det gis kompensasjon i perioder med vanskelige driftsforhold eller der gjennomføringen av skogsdriften krever lang terrengtransport, bruk av hest eller taubane osv.

Vilkår

- Det skal være gjennomført miljøregistreringer i området, der hvor det ikke er gjennomført miljøregistreringer skal føre-var-tiltakene som er nedfelt i Norsk PEFC Skogstandard legges til grunn
- Det skal ikke gis tilskudd dersom skogsdriften ødelegger ressursgrunlaget for utbygging av et rasjonelt vegnett innen et naturlig avgrenset område.
- Det kan gis tilskudd når det foreligger et hensiktsmessig driftsopplegg som gir mulighet for framtidig drift og behandling av driftsområdet og de tilstøtende områdene.
- Det kan gis tilskudd når forholdene er lagt til rette for at hogstfeltet, etter en skogbruksfaglig vurdering vil bli tilfredsstillende foryngnet.
- Det skal ikke gis tilskudd til skogsdrift i vernskogområder der hogsten ikke gjennomføres i samsvar med de fastsatte retningslinjer for forvaltningen av vernskogen i det aktuelle området.
- Det skal ikke gis tilskudd skogsdrift som vanskeliggjør foryngelse på avvirket område og eventuelt tilstøtende områder eller til områder som skal brukes til andre formål enn skogproduksjon.
- Tilskudd til drift med taubane
Det kan gis tilskudd ved avvirking på arealer der lilengden er over 75 meter og hvor hellingen er over 40%. Kommunen kan dispensere fra stigningskrav og lilengde for drift med taubane der andre hensyn gjør det nødvendig å bruke slikt utstyr. Utdrift skal foregå med taubane. Andre driftsmetoder kan godkjennes, f.eks drift med hest. Det gis ikke tilskudd for drift som er utført med hogstmaskin helt eller delvis. Det kan gis tilskudd med inntil 120 kr/m³. Avvirkningsarealet må ha et stående volum på minst 4 m³/daa. Kommunen kan dispensere fra dette volumkravet ved utdrift av skjermrestilling. Tilskuddsberettiget areal omfatter dessuten plataår og hyller mindre enn 3 daa, dersom dette avvirkes sammen med et tilskuddsberettiget areal, eller at utdrift til godkjent leveringssted må foregå over slike arealer.
- Tilskudd til vekslende driftssystem
Tilskudd til skifte av driftsmiddel som følge av vanskelige kjøreforhold kan innvilges med inntil 35 kr/m³. Det mener her i forbindelse med transport til leveringssted. Innvinsjing til traktor for direkte framkjøring regnes ikke som vekslende driftssystem. Innvinsjing med taubane for videre framkjøring med traktor regnes ikke som

vekslende driftssystem. Kippkjøring med tømmerbil er ikke vekslede driftssystem. Lunning av tømmer i skogen for senere utkjøring når tele-/snøforhold tillater det, er et eksempel på vekslede driftssystem.

- Tilskudd til lang terrengtransport

For terrengtransporter over 1,5 km fram til bilveg kan det gis et tilskudd på inntil 40 kr/m³. Det menes her lengden på kjøring med lass. Transport på traktorvei klasse 7 regnes ikke som terrengtransport i denne sammenheng. Det skal gis tilsagn eller forhåndsgodkjenning før skogsdriften startes opp.

- Alternative transportløsninger

I områder hvor det ut fra lokale driftsforhold vurderes bruk av lekter/sjøtransport som en rasjonell løsning kan det gis et tilskudd på inntil 90 kr/m³. Det stilles krav om forhåndssøknad.

Strategi 4 – Skogbruksplanlegging

Utfordring

Skaffe til veie god kartfestet informasjon om skog- og arealressursene på den enkelte skogeiendom og innenfor større skogområder i kommunen.

Målsetninger

Dekke skogeiernes behov for oppdatert kartfestet informasjon om skogarealene på eiendommer og områder med skogbruksaktivitet.

Strategi 5 – Andre tiltak i skogbruket

Utfordring

Øke verdiskapingen lokalt, både innenfor skogskjøtsel, avvirking og omsetning av skogsvirke og skogprodukter, med et særlig fokus på bruk av trevirke og treforedling.

Målsetninger

Utvikle skogbruket i kommunen gjennom målrettede prosjekter innenfor all skogbasert virksomhet, men med et særlig fokus på videreforedling av skogsvirke

Strategi 6 – Miljøtiltak i skog

Utfordring

Økt verdiskaping i skogbruket skal utøves slik at miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner blir ivaretatt og videreutviklet.

Målsetninger

Ivareta og videreutvikle miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner

Tabell 2 viser prioriteringer av oppgavene innen skogbruket

Strategi 1 - Skogskjøtsel
1. Foryngelse
2. Ungskogpleie
3. Tynning
4. Kvalitetsfremmende tiltak
5. Skjøtsel av skog i kantsoner og i sammenheng med kulturminner
Strategi 2 - Skogsveier
1. Skogsbilvei, velteplasser og snuplasser
2. Traktorvei
Strategi 3 – Skogsdrift
1. Vekslede driftssystem
2. Lang terrengtransport
3. Drift med taubane
4. Alternative transportløsninger
Strategi 4 – Skogbruksplanlegging
1. Skogbruksplaner
2. Områdetakster
Strategi 5 – Andre tiltak i skogbruket
1. Aktivitetsfremmende tiltak (målretta prosjekter)
Strategi 6 – Miljøtiltak i skog
1. Ivareta og videreutvikle miljøverdier